

RÅDBOREBILLE

Rådborebillen, *Hadrobregmus pertinax* (ses også refereret under navnet *Dendrobium pertinax* og *Coelostethus pertinax*), hører til borebillernes familie (*Anobiidae*).

Rådborebillen er 5-6 mm lang. Farven er matsort med et par gule, silkeskinnende hårpletter på forbrystets baghjørner. Den fuldvoksne larve er 6-7 mm lang. Kroppen er krum og hvidgul, mens hovedet er gulbrunt med mørkebrune kæber.

Biologi og skade

Rådborebillen lægger sine æg om foråret. Hver hun lægger ca. 10 æg. Æggene anbringes i revner i træet, gerne i gamle gange eller flyvehuller. De nyklækkede larver borer sig straks ind i veddet. Her tilbringer de resten af larvetilværelsen med at æde sig fremad gennem træet. Udviklingstiden afhænger af træets art og kvalitet, samt af fugtighed og temperatur. Normalt vil en larve være 2-3 år om sin udvikling.

Foto: SSL

Voksen rådborebille.
Naturlig størrelse 5-6 mm.

Når larven er fuldvoksen, forvandler den sig om efteråret til en puppe. I løbet af et par uger udvikler puppen sig til den voksne bille. Den voksne bille bliver inde i træet til næste forår, hvor den gnaver sig ud gennem det karakteristiske runde flyvehul. Diameteren af flyvehullet er 2-2,5 mm, medens den almindelige borebilles huller kun måler ca. 1,5 mm.

Rådborebillens naturlige levested er rådnende grene eller stammer af nåletræer, og man vil f.eks. ofte kunne finde den i hegnspele.

Rådborebillen angriber kun træ, som i forvejen er mørnet af råd eller svamp. Typiske findesteder er helt indmuret træ, som f.eks. pudset bindingsværk, tagfod, spær- og bjælkeender. Larverne tåler imidlertid ikke vådt træ, så det er ofte først, når rådanget er gået i stå, at træet bliver angrebet af rådborebillerne. Det angrebne træ bliver i nogle tilfælde næsten forvandlet til pulver, så kun det hårde høstved står tilbage som fine lameller.

Forebyggelse og bekæmpelse

Det vil næsten altid være indsvivende vand eller anden form for fugtighed, der er den egentlige årsag til et angreb af rådborebiller. Som forebyggende foranstaltning er det derfor meget vigtigt at føre tilsyn med tag, nedløbsrør osv., samt at ventilationen er i orden. Konstaterer man angreb af rådborebillen, er første skridt altså at finde frem til fugtkilden og udbedre den. Det er usikkert om, hvorvidt angreb af rådborebiller kan fortsætte, når træet er tørret ud. Denne risiko bør man inddrage i sine overvejelser over bekæmpelsesmetoder, hvis det drejer sig om værdifuldt træ. Det angrebne træ bør i disse tilfælde enten udskiftes eller behandles.

Til behandling benyttes et træbeskyttelsesmiddel, som virker både over for svamp og insektangreb. Normalt opnås et godt resultat ved at sprøjte eller stryge træbeskyttelsesmidlet direkte på træet. I svært tømmer kan det være nødvendigt at bore huller ned i træet, som fyldes op med væsken.

Ved udskiftning af beskadiget træværk bør det nyindsatte træ behandles først. Bedst er en trykimprægning, men en omhyggelig sprøjtning, strygning eller neddykning i et middel godkendt til brug mod træskadedyr kan også give en god beskyttelse. Splintved er langt mere udsat for skade af svamp og insekter end kerneved, så på udsatte steder bør man benytte træ med så lidt splintved som muligt.